

Sygn. akt IV U 571/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2017r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2017r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 13/02/2017 r. znak: (...)

o emeryturę pomostową

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. J. prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia 31 maja 2017 roku,

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 571/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. J. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 13 lutego 2017r., znak (...), którą odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej z uwagi na brak udokumentowania wymaganego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz nierozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, że cała jego kariera zawodowa przed 1999 rokiem to w większości praca w charakterze dekarza bądź dekarza- blacharza zaliczana do prac w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie, powołując się na art. 4, 3 oraz 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015r. , poz. 965 ze zm.) oraz art. 32 ust.1 ustawy 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2016r., poz. 887 ze zm.).

Sąd ustalił, co następuje:

Skarżący J. J. (...) dniu 12 stycznia 2017r. wystąpił do pozwanego z wnioskiem o emeryturę pomostową.

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach kapitałowych skarżącego, pozwany organ rentowy ustalił, że skarżący ukończył wiek 60 lat, udokumentował łączny okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 34 lata, 10 miesięcy i 9 dni, wykazał zamiast wymaganych 15 lat – 13 lat, 3 miesiące i

29 dni okresów pracy w szczególnych oraz nie wykazał aby przed dniem 01 stycznia 1999r. aby wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 w/w ustawy o emeryturach pomostowych bądź w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS cyt. wyżej. Dodatkowo pozwany podkreślił, że skarżący nie rozwiązał stosunku pracy z pracodawcą.

Pozwany uwzględnił do okresów pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia od 04.10.1999r. do 31.01.2014r. na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15 w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w E. w wymiarze 13 lat, 3 miesiące i 29 dni – po wyłączeniu okresów pobierania zasiłków z ubezpieczenia społecznego. Do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach pozwany nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 5 marca 1982r. do 9 sierpnia 1982r. w Funduszu (...) Sp. z o.o. w W., gdyż pracodawca nie powołał się w świadectwie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach z dnia 3 sierpnia 2015r. na przepisy zarządzenia resortowego ministra, któremu podlegał zakład.

Skarżący złożył odwołanie od powyższej decyzji dołączając dodatkowe dokumenty, w tym świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione w dniu 20 lutego 2017r. przez (...) Sp. z o.o. w W. na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15, w okresie od 01.02.2014r. do nadal. Ubezpieczony domagał się również zaliczenia do okresów prac w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w okresie od 3.12.1986r. do 3.01.1992r. w Zakładach (...) w E. na stanowiskach dekarz oraz szlifierz ręczny. Na dowód swoich twierdzeń wniósł o przesłuchanie świadków G. O. oraz K. T. oraz zwrócenie się do Archiwum o akta osobowe z tego okresu zatrudnienia. Ubezpieczony wniósł również o uwzględnienie do okresów prac w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) w E. od 01 lipca 1986r. do 29 listopada 1986r.

Po uwzględnieniu okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w W. od 01.02.2014r. do 01.11.2016r., pozwany uznał za udowodnione 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Jednak decyzją z dnia 29 marca 2017r. ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej z uwagi na brak udokumentowania okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999r. oraz nieudowodnienie rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

/bezsporne, nadto świadectwa pracy w aktach kapitałowych oraz aktach emerytalnych, decyzje k. 29 i 44 a.e., karty przebiegu zatrudnienia k. 27 i 43 a.e. /

Na rozprawie w dniu 19 września 2017r. skarżący złożył świadectwo pracy z dnia 31 maja 2017r. potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy z dniem 30 maja 2017r. z pracodawcą (...) Sp. z o.o. w W..

Ostatecznie więc przedmiotem sporu było jedynie czy ubezpieczony przed dniem 01 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 w/w ustawy o emeryturach pomostowych bądź w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS cyt. wyżej.

Skarżący uzyskał tytuł mistrza ogólnobudowlanego w dniu 12 marca 1980r. ,a w dniu 12 kwietnia 1980r. dekarza – robotnika wykwalifikowanego. Podczas zatrudnienia w (...) w E. od dnia 01 lipca 1986r. do 29 listopada 1986r. według jego twierdzeń ubezpieczony pracował w brygadzie dekarzkiej. Spółdzielnia prowadziła budowy i remonty budynków, w tym adaptację chlewni w G. na mieszkania dla pracowników. W tym okresie ubezpieczony wraz ze swoją brygadą zajmował się pracami dekarzskimi – kryciem dachu chlewni oraz budynku mieszkalnego przy ulicy (...) w E.. Wykonywał prace typowo dekarzsko- blacharskie- krycie dachu oraz obróbkę blacharską i montaż rynien i rur spustowych.

W okresie od 3 grudnia 1986r. do 3 stycznia 1992r. ubezpieczony był zatrudniony w Zakładach (...) w E. na stanowiskach:

- pracownik budowlany- dekarz od 3.12.1986r. do 1.06.1989r.,
- szlifierz ręczny od 2.06.1989r. do 31.05.1990r. ,

- dekarz od 1.06.1990r. do 30.06.1991r. ,

- monter urządzeń sanitarnych od 01.07.1991r. do 3.01.1992r.

Świadek G. O. pracował z wnioskodawcą w (...) w latach 1986-1988., a świadek K. T. w latach 1986-1989. Pracowali w jednej brygadzie – dekarzkiej. Było dużo pracy gdyż zakład remontował hale produkcyjne. W tym czasie wnioskodawca wraz ze świadkami wykonywali tylko prace dekarzko-blacharskie - wymianę dachów na halach produkcyjnych na terenie zakładu. Praca polegała na pokrywaniu dachów papą, wymianie rynien oraz rur spustowych, wykonywaniu obróbki blacharskiej dachu. Wszystkie prace wykonywane były na wysokości. W tym okresie zatrudnienia pracownicy brygady wnioskodawcy otrzymywali dodatek za pracę w szczególnych warunkach.

(wyjaśnienia wnioskodawcy e-protokół z dnia 19 września 2017r., dowód: zeznania świadków G. O. i K. T. - e-protokół z rozprawy z dnia 19 września 2017r., świadectwa pracy koperta k. 17 a.s., akta osobowe koperta k. 34 a.s., k. 41 a.s.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

W świetle art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U.z 2015r. , poz. 965 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przepis art. 3 w/w ustawy definiuje z kolei pojęcie prac w szczególnych warunkach wskazując, że:

1. Prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

2. Czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z następującymi rodzajami prac:

1) w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury:

a) prace pod ziemią,

- b) prace na wodzie,
 - c) prace pod wodą,
 - d) prace w powietrzu;
- 2) w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi:
- a) prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego WBGT wynosi 28 °C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m²,
 - b) prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0 °C,
 - c) bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8.400 kJ, a u kobiet - powyżej 4.600 kJ,
 - d) prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego,
 - e) ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmienniej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6.300 kJ, a u kobiet - powyżej 4.200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylenia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody OWAS pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50 % zmiany roboczej.
3. Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.
4. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1.
5. Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3.
6. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym.
7. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z kolei zgodnie z art. 49 cyt. Ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zasadniczo więc emerytura pomostowa przysługuje tym, którzy pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz pracują po 31 grudnia 2008 r. w warunkach określonych przez ustawę o emeryturach pomostowych.

Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę należy zauważyć, że w sprawie niekwestionowanym było, iż wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach po dniu 31 grudnia 2008r. Pozwany kwestionował jedynie wykonywanie pracy w szczególnych warunkach przed 1 stycznia 1999r.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w okresie od 3.12.1986r. do 1.06.1989r. w Zakładach (...) został przez niego wykazany, gdyż znajduje potwierdzenie w zebranym w sprawie materiale dowodowym – ogólnych świadectwach pracy, zachowanej dokumentacji osobowej oraz w zeznaniach świadków.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania przesłuchanych świadków zasługiwały na wiarę gdyż były spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie w dokumentacji osobowej z okresu zatrudnienia skarżącego w Zakładach (...). Powyższe zeznania były również spójne wyjaśnieniami samego wnioskodawcy.

Ostatecznie pozwany na rozprawie w dniu 19 września 2017r. nie kwestionował, że wnioskodawca w latach 1986-1989 wykonywał prace blacharsko-dekarskie. Jednak w jego ocenie nie można zaliczyć tych prac do prac w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 i z 1985 r. nr 7, poz. 21) w dziale V poz. 9 wymienia jedynie prace dekarskie.

Wskazać należy, że wnioskodawca w spornym okresie bezspornie wykonywał prace blacharza-dekarza (art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 i § 4 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze). W załączniku do powyższego rozporządzenia w Wykazie A - prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, Dział V - W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych - pod poz. 9 wymienia się jedynie prace dekarskie. Wydaje się, że o przekonaniu pozwanego, iż skarżący nie pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy miałyby przesądzać fakt, że oprócz prac dekarskich wnioskodawca wykonywał również prace blacharskie.

W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko organu rentowego nie znajduje żadnego logicznego uzasadnienia. Ubezpieczony konsekwentnie twierdził, że prace blacharskie stanowiły nieodłączną część prac dekarskich i były nierozdzielnie związane z całym procesem pokrywania dachów na budynkach. Logicznie rzecz ujmując, trudno wyobrazić sobie prawidłowo wykonane pokrycie dachowe bez odpowiedniej obróbki blacharskiej, w tym choćby pasa nadrynnowego, pasa podrynnowego, obróbek przyściennych itp., czy też bez zamontowania rynien. Ich montaż gwarantuje wodoodporność dachu. Trudno zresztą rozgraniczyć czy praca dekarza polega tylko na położeniu dachówki i papy na dachu czy również blachy, tym bardziej, że nadal najbardziej popularnym materiałem do pokrycia jest blacha. Takie sztuczne rozgraniczenie prowadziłoby do różnicowania tej samej pracy (generalnie dekarskiej) z uwagi na rodzaj użytego pokrycia dachowego, raz jako pracy w szczególnych warunkach (krycie dachówką, papą), innym razem jako pracy nie spełniającej tych cech (krycie blachą), co wydaje się być nielogiczne.

Praca dekarska jest szkodliwa z racji wykonywania jej na wysokości i w określonych warunkach atmosferycznych, stąd te czynniki winny ważyć w kwalifikacji czy mamy do czynienia z pracą w szczególnych warunkach. Prace blacharskie przy pokrywaniu dachów jakie wykonywał skarżący nie różniły się pod względem szkodliwości od prac dekarskich.

Za powyższym stanowiskiem przemawia również fakt, że prace dekarcko-blacharskie zostały zakwalifikowane do tej kategorii w przepisach resortowych, zawartych Zarządzeniu Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. (Dz. Urz. MG z dnia 29 czerwca 1985 r.)- pod ten resort podlegał (...) w E., w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, w załączniku Nr 1 w Wykazie A, Dział V. W Budownictwie i Przemysle Materiałów Budowlanych pod poz. 9- prace dekarskie wymienia się stanowiska:

1) blacharz – dekarz

2) dekarz

3) robotnik budowlany

W ocenie Sądu Okręgowego skarżący spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu emerytury pomostowej z dniem 31 maja 2017r, gdyż od tego dnia nie pozostawał w zatrudnieniu.

W związku z tym, sąd, stosownie do art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej od dnia 31 maja 2017r., oddalając odwołanie w pozostałym zakresie jako niezasadne.

O kosztach procesu sąd orzekł w oparciu o art. 98kpc, art. 108 kpc i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania do sądu (pkt II wyroku).